

Kopsavilkums par pašvaldības SIA “Ventpils labiekārtošanas kombināts” iesniegto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifa projektu

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2023.gada 6.jūnijā saņēma pašvaldības sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Ventpils labiekārtošanas kombināts” (turpmāk – VLK vai komersants) 2023.gada 6.jūnija iesniegumu Nr.1-5/115 ar tam pievienoto sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifa projektu (turpmāk – tarifa projekts):

	Spēkā esošais tarifs, EUR/t	Tarifa projekts, EUR/t	Tarifa projekta izmaiņas, salīdzinot ar spēkā esošo tarifu, %
Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma komponente	42,34	62,67	48
DRN* par apglabāto sadzīves atkritumu daudzumu			
pie DRN likmes 95 EUR/t saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu	1,12	16,20	1345
Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifs ar DRN			
pie DRN likmes 95 EUR/t saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu	43,46	78,87	81

*DRN - Dabas resursu nodoklis par atkritumu apglabāšanu

VLK sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojumu sniedz **sadzīves atkritumu poligonā “Pentuļi”**, kur tiek nogādāti nešķiroti sadzīves atkritumi (turpmāk – NSA) no Ventpils atkritumu apsaimniekošanas reģiona (turpmāk – Ventpils AAR) pašvaldībām, kas atbilstoši administratīvi teritoriālajam iedalījumam¹ uz tarifa projekta iesniegšanas brīdi iekļauj Ventpils valstspilsētu, Ventpils novadu, kā arī daļu no Kuldīgas novada administratīvajām teritorijām (Kuldīgas pilsētu un Alsungas, Ēdoles, Gudenieku, Īvandes, Kurmāles, Padures, Pelču, Rumbas, Snēpeles, Turlavas, Rendas, Kabiles, Vārmes un Laidu pagastus). Lai realizētu Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2021.-2028.gadam noteiktos mērķus, 2023.gada 13.jūnijā valdība ir atbalstījusi pāreju no pašreizējiem desmit uz pieciem atkritumu apsaimniekošanas reģioniem (AAR), kā rezultātā pašreizējās Ventpils AAR administratīvās teritorijas kļūs kā daļa no Ziemeļkurzemes AAR. Ziemeļkurzemes AAR pašvaldībām līdz 2023.gada 31.decembrim jāizstrādā reģionālais atkritumu apsaimniekošanas plāns, pēc kura apstiprināšanas tiks pārslēgts līgums starp pašvaldību izvēlētiem atkritumu apsaimniekotājiem un VLK, kas apsaimnieko sadzīves atkritumu poligonu “Pentuļi”.

Pašlaik poligonā “Pentuļi” ievestajiem NSA komersants piemēro Regulatora 2018.gada 19.aprīlī apstiprināto tarifu atbilstoši 2020.gada 17.decembrī noteiktajai tarifa piemērošanas kārtībai, NSA piemērojot tarifu ar DRN (bez PVN) – **43,46 EUR/t** (pie DRN likmes 95 EUR/t).

Tarifa projekts izstrādāts, jo būtiski pieaugušas izmaksas vienas NSA tonnas apsaimniekošanai poligonā “Pentuļi”, kam pamatā ir šādi apstākļi.

1) Būtisks izmaksu pieaugums saistīts ar izmaiņām poligona atkritumu apsaimniekošanas tehnoloģiskajos procesos, komersantam iegādājoties atkritumu šķirošanas centru ar tehnoloģiskajām iekārtām, aprīkojumu un datortehniku 1,4 milj. EUR (bez PVN) apmērā. Līdz šķirošanas centra iegādei komersants NSA priekšapstrādes procesā radušos blakusproduktu nodeva tālākai reģenerācijai ārpuspakalpojuma sniedzējam SIA “Vereco”, kurš blakusproduktu pāršķiroja, iegūstot tālākai reģenerācijai derīgus materiālus un nodrošinot, ka blakusprodukts nav jāapglabā atkritumu krātuvē, maksājot DRN par apglabāšanu. Bet ņemot vērā, ka ārpuspakalpojuma sniegšanas vietas specifikas un izmantojamās infrastruktūras piederības dēļ, nepastāvēja konkurence, kas varētu ietekmēt ārpuspakalpojuma cenu, komersants pieņēma lēmumu iegādāties minētās iekārtas, tādējādi pašam nodrošinot pilnu sadzīves atkritumu sagatavošanas apglabāšanai tehnoloģisko procesu.

¹ Saskaņā ar spēkā esošajos Ministru kabineta 2013.gada 25.jūnija [noteikumos Nr.337 „Noteikumi par atkritumu apsaimniekošanas reģioniem”](#) norādīto administratīvo teritoriju dalījumu.

2) Iegādātajā šķirošanas centrā ir uzsākta no atkritumiem iegūta kurināmā (NAIK) ražošana, kā rezultātā mainījušās atkritumu plūsmas poligonā.

3) Kopš 2018.gadā apstiprinātā tarifa pieaugušas arī izmaksas vides stāvokļa kontrolei un aizsardzībai, enerģijas, degvielas, tehnikas ekspluatācijas, personāla un citas izmaksas regulētā pakalpojuma nodrošināšanai.

4) Kopš brīža, kad VLK paši veic šķirošanu, izmaksas iespējams samazināt par ieņēmumiem no tālākai pārstrādei derīgo materiālu realizācijas, kas tiek atšķiroti šķirošanas rezultātā.

5) Izmaksu samazinājumu nodrošina pilnībā izmaksātais aizņēmums Eiropas Investīciju bankā, kas tika izmantots investīciju projekta 1.kārtas realizācijai² un kura pamatsummas un kredīta % maksājumu izmaksas iekļautas spēkā esošajā tarifā.

VLK reģistrēta 1994.gada 8.jūnijā, tās 100% kapitāldaļu turētāja ir Ventspils valstspilsētas pašvaldība.

Komersants sniedz plaša profila pakalpojumus. Pamatdarbības nozares ir atkritumu apsaimniekošana un ar to saistītu pakalpojumu sniegšana; ielu, ceļu un laukumu būve, rekonstrukcija un remonts; ūdensvada, kanalizācijas tīklu būve un rekonstrukcija; ielu mehānizētā tīrīšana, ietvju un skvēru uzturēšana; ar apstādījumu veidošanu un kopšanu saistītie pakalpojumi. Uzņēmums nodrošina arī pilsētas kapsētu uzturēšanu, apbedīšanas un transporta pakalpojumus, kā arī piedāvā atpūtas iespējas Piejūras kempingā.

Ar atkritumu apsaimniekošanu uzņēmumā nodarbojas viena no VLK struktūrvienībām – Sanitārās tīrīšanas iecirknis, kura pārziņā ir gan sadzīves atkritumu savākšana un pārvadāšana, dalīti vāktu atkritumu apsaimniekošana, biotualešu noma, bīstamo atkritumu utilizēšana, gan arī poligona “Pentuļi” apsaimniekošana un regulētā sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma nodrošināšana.

Poligonā “Pentuļi” no Ventspils AAR pašvaldībām tiek nogādāts aptuveni 28 tūkst. tonnu atkritumu, t.sk. aptuveni 65% NSA. Regulētā pakalpojuma ietvaros VLK pašlaik nodrošina šādus pamata procesus.

1) Poligonā ievesto NSA priekšapstrāde, kur augsta spiediena mehāniskas iedarbības rezultātā no NSA tiek izspiesta organiskā frakcija un atdalīta sausā frakcija – blakusprodukts.

2) Organiskās frakcijas anaerobā fermentēšana un biogāzes ražošana, attīrīšana un sadedzināšana kurināmā sadedzināšanas iekārtā, radušos siltumu izmantojot poligona infrastruktūras uzturēšanai, vai utilizēšana lāpā.

3) Priekšapstrādes procesā radušās sausās frakcijas – blakusprodukta sagatavošana apglabāšanai šķirošanas centrā.

4) Atšķīrotā izejmateriāla, kas derīgs no atkritumiem iegūta kurināmā (NAIK) ražošanai, sagatavošana tālākai reģenerācijai un sagatavotā materiāla nodošana SIA “SCHWENK Latvija” cementa ražotnē Brocēnos.

5) Atšķīroto tālākai pārstrādei derīgo materiālu (plastmasas iepakojums, plēve, metāla iepakojum) realizācija, gūstot ieņēmumus, kas samazina atkritumu apglabāšanas pakalpojuma izmaksas.

6) Tālākai pārstrādei nederīgo atkritumu apglabāšana poligona “Pentuļi” atkritumu krātuvē.

7) Pārējo procesu, kas komersantam tiek noteikti piesārņojošās darbības atļaujā (infiltrāta apsaimniekošana, vides stāvokļa monitorings, poligona infrastruktūras uzturēšana utml.) nodrošināšana.

Saskaņā ar auditēto VLK 2022.gada pārskatu un komersanta sniegto informāciju VLK 2022.gada kopējais neto apgrozījums bija 5,93 milj. EUR, tai skaitā ieņēmumi no sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma ar DRN - 0,78 milj. EUR jeb 13% no kopējiem pamatdarbības ieņēmumiem. Komersanta pārskata gada zaudējumi bija 115 tūkst. EUR.

² Investīciju projekta I kārtas ietvaros tika izveidots sadzīves atkritumu poligons “Pentuļi” un iegādāta ar tā apsaimniekošanu saistītā tehnika.

Tarifa projekts aprēķināts, ņemot vērā spēkā esošos līgumus, faktiskās un 2023.gadā plānotās resursu cenas, kā arī 2022.gada faktiskās un 2023.gadā prognozētās atkritumu plūsmas, izmaksas un apsaimniekoto atkritumu apjomus.

Detalizēts tarifa projekta aprēķins redzams **1.tabulā**, bet tarifa projekta aprēķinu veidojošo komponentu salīdzinājums ar VLK spēkā esošo tarifu un citos Latvijas sadzīves atkritumu poligonos spēkā esošajiem tarifiem apkopots Regulatora tīmekļvietnē ievietotajā [infografikā](#).

1.tabula

VLK tarifa projekta (TP) aprēķins*, salīdzinot ar spēkā esošo tarifu un 2022.gada faktisko regulējamās saimnieciskās darbības rezultātu, EUR

Nr.	Posteņi	Apz.	spēkā esošais tarifs	2022.gada fakts	TP aprēķins*	TP aprēķins salīdz. ar spēkā esošo tarifu	TP aprēķins salīdz. ar fakts'22
			EUR	EUR	EUR	%	%
1.	Pamatlīdzekļu nolietojums un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījums	I_{not}	16 310	77 074	88 626	443	15
2.	Personāla izmaksas	I_{pers}	122 451	264 012	340 511	178	29
3.	Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	I_{saimn}	392 616	392 762	508 812	30	30
3.1.	Ekspluatācijas, remontu un uzturēšanas izmaksas transportlīdzekļiem, iekārtām, mehānismiem un būvēm, kā arī izmaksas materiāliem sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma nodrošināšanai (t.sk. noma), kas ietver:		351 233	340 434	422 207	20	24
3.1.1.	Izmaksas sadzīves atkritumu sagatavošanai apglabāšanai		335 405	263 131	346 629	3	32
3.1.1.1	atkritumu mehāniskās apstrādes izmaksas		61 112	85 967	95 662	57	11
3.1.1.2	atkritumu bioloģiskās apstrādes (kompostēšana, transformēšana biogāzē, nodošana pārstrādei u.c.) izmaksas		2 671	23 880	23 804	791	0
3.1.1.3	atkritumu sagatavošanas tālākai reģenerācijai pēc mehāniskās pārstrādes (sagatavošana pārstrādei, nodošana pārstrādei u.c.) izmaksas		271 622	153 283	227 163	-16	48
3.1.2.	Izmaksas sadzīves atkritumu pieņemšanai pārkraušanas stacijās un nogādāšanai uz poligonu		0	0	0	-	-
3.1.3.	Izmaksas sadzīves atkritumu apglabāšanas nodrošināšanai:		14 885	77 303	75 578	408	-2
3.1.3.1	inerto atkritumu transportēšanas uz apglabāšanas krātuvi, izlīdzināšanas, blietēšanas, starpslāņu klājuma un nogāžu veidošanas, krātuves ceļu izbūves, to uzturēšanas u.c. izmaksas, kas nav iekļautas citu tehnoloģisko procesu sastāvā		645	35 561	43 565	6655	23
3.1.3.2	poligona gāzes savākšanas un utilizācijas izmaksas		0	0	4 900	-	-
3.1.3.3	infiltrāta un citu notekūdeņu apsaimniekošanas izmaksas		14 240	41 743	27 113	90	-35
3.1.4.	Izmaksas pārējo poligona infrastruktūras objektu uzturēšanai, kas nav iekļautas citos izmaksu posteņos		943	0	0	-100	-
3.2.	Izmaksas vides stāvokļa kontrolei un aizsardzībai poligona darbības laikā		6 110	8 241	6 358	4	-23
3.3.	Sadzīves atkritumos konstatēto bīstamo atkritumu apsaimniekošanas un nodošanas izmaksas		0	0	0	-	-
3.4.	Izmaksas sabiedrības izglītības pasākumu finansēšanai attiecīgajā atkritumu apsaimniekošanas reģionā		0	0	0	-	-
3.5.	Pētniecības un attīstības darbības izmaksas		0	0	0	-	-
3.6.	Poligona slēgšanas un rekultivācijas izmaksas un izmaksas, kas saistītas ar slēgtā poligona monitoringu un uzturēšanu		423	429	11 586	2638	2601
3.7.	Administrācijas izmaksas, kas nav iekļautas citos izmaksu posteņos		15 911	27 449	37 478	136	37
3.8.	Nodevu maksājumi		1 063	1 462	1 600	51	9
3.9.	Pārējās izmaksas		17 875	14 747	29 583	65	101
4.	Ekspluatācijas izmaksas, EUR (2.+3.)	I_{ekspl}	515 067	656 774	849 323	65	29
5.	Nodokļu maksājumi	I_{nod}	6 402	12 070	12 110	89	0
6.	Kredīta procentu maksājumi un pamatsummas atmaksa, t.sk. izmaksas, kas saistītas ar poligona apsaimniekotāja finansiālo vai citu līdzvērtīgu nodrošinājumu	I_k	133 681	98 524	105 987	-21	8
7.	Ieņēmumi saskaņā ar metodikas 11. un 12.punktu	I_{en}	0	5 246	5 246	-	0
8.	Izmaksas kopā, EUR (1.+4.+5.+6.) -7.		671 461	839 195	1 050 800	56	25
9.	Rentabilitāte (7%)	I _r	47 002	58 744	73 556	56	25
10.	Pilnās izmaksas (ar rentabilitāti), EUR (8.+9.)	I_p	718 463	897 939	1 124 356	56	25

Nr.	Posteņi	Apz.	spēkā esošais tarifs	2022.gada fakts	TP aprēķins*	TP aprēķins salīdz. ar spēkā esošo tarifu	TP aprēķins salīdz. ar fakts'22
			EUR	EUR	EUR	%	%
11.	Sadzīves atkritumu daudzums, kuru plānots pieņemt poligonā kārtējā gadā (t)	Q	16 968	17 941	17 941	6	0
12.	Sadzīves atkritumu daudzums, kuru plānots apglabāt poligonā kārtējā gadā (t)	Q _{ap}	200	1 387	3 059	1430	121
13.	Proporcija starp poligonā apglabāto un poligonā pieņemto sadzīves atkritumu daudzumu, % (12./11.)		1,18%	7,73%	17,05%	1345	17299
14.	SADZĪVES ATKRITUMU APGLABĀŠANAS PAKALPOJUMA TARIFS:						
14.1.	Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma komponente, EUR/t (10./11.)	K _{ap}	42,34	50,05	62,67	48	25
14.2.	Dabas resursu nodoklis par apglabāto sadzīves atkritumu daudzumu, EUR/t (12./11. * DRN saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likumu)	M _{DRN}					
	pie DRN likmes <i>80 EUR/t</i>		0,94	6,18	13,64	1345	121
	pie DRN likmes <i>95 EUR/t</i>		1,12		16,20	1345	-
14.3.	Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifs ar Dabas resursu nodokli, EUR/t (14.1. + 14.2.)	T _{ar DRN}					
	pie DRN likmes <i>80 EUR/t</i>		43,28	56,23	76,31	76	36
	pie DRN likmes <i>95 EUR/t</i>		43,46		78,87	81	-

* Tarifa projekts aprēķināts saskaņā ar Regulatora 2017.gada 16.februāra lēmuma Nr.1/5 „Sadzīves atkritumu apglabāšanas pakalpojuma tarifa aprēķināšanas metodika” prasībām

Maksa saskaņā ar Regulatora apstiprināto tarifu par NSA apstrādi atkritumu poligonā ir tikai viena daļa no kopējās NSA apsaimniekošanas maksas³, ko par atkritumiem maksā atkritumu radītājs. Pērējās atkritumu apsaimniekošanas maksas sastāvdaļas atbilstoši līgumam, kuru noslēgusi pašvaldība un attiecīgajā administratīvajā teritorijā izvēlētais atkritumu apsaimniekotājs, veido izmaksas par darbībām, kas ar nešķirotiem un dalīti vāktiem sadzīves atkritumiem tiek veiktas no atkritumu savākšanas brīža līdz to nogādei uz atkritumu poligonu vai atkritumu turpmākas pārstrādes vietu.

Ūdenssaimniecības, depozīta sistēmas un atkritumu departamenta
Depozīta sistēmas un atkritumu nodaļa
14.06.2023.

³ [Atkritumu apsaimniekošanas likuma 39.pants.](#)